

สวค. ๑๖๐
วันที่ 10 ส.ค. 59
เวลา 11.30

ที่ ทส ๐๒๐๔.๒/ ๑๗/๖๒

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ผลการประชุมสมัชชาสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ สมัยที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือถึงรองนายกรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สรุปสาระสำคัญการประชุมสมัชชาสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ สมัยที่ ๒
๓. สรุปข้อมติของการประชุมที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง ผลการประชุมสมัชชาสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ สมัยที่ ๒ มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) เรื่องที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้เสนอคณะรัฐมนตรีและตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ให้รัฐมนตรีรายงานผลการเดินทางไปราชการเมื่อกลับมา ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Environment Programme: UNEP) เป็นองค์การระหว่างประเทศที่ทำหน้าที่ในการวางยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมระดับโลกและสนับสนุนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ ภูมิภาค และระดับโลก โดยมีกลไกในการหารือร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก UNEP จำนวน ๑๙๓ ประเทศทั่วโลก และ Major groups and stakeholders โดย UNEP จัดการประชุมสมัชชาสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Environment Assembly: UNEA) ในลักษณะปีเว้นปี ทั้งนี้ UNEA สมัยที่ ๒ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๓-๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ณ สำนักงานใหญ่โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ กรุงไนโรบี สาธารณรัฐเคนยา

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เรื่อง ร่างปฏิญญาระดับรัฐมนตรีของการประชุมสมัชชาสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ สมัยที่ ๒ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบและเห็นชอบตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ ดังนี้ ๑) รับทราบองค์ประกอบคณะผู้แทนไทยในการเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หัวหน้าคณะ พร้อมด้วยผู้แทนจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกระทรวงการต่างประเทศ ๒) ให้ความเห็นชอบร่างปฏิญญาระดับรัฐมนตรีของการประชุมดังกล่าว ๓) อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ร่วมให้การรับรองในร่างปฏิญญาดังกล่าว และ ๔) หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขร่างปฏิญญา ที่มีสาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ต่อประเทศไทยขอให้เป็นดุลยพินิจของหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเป็นผู้พิจารณา โดยไม่ต้องนำกลับไปเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาใหม่จนสิ้นสุดการประชุมในวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ณ สำนักงานใหญ่โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ กรุงไนโรบี สาธารณรัฐเคนยา ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไข ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินการได้โดยนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการปรับเปลี่ยนดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ (เรื่อง การจัดทำหนังสือสัญญาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ) ด้วย

๒. เหตุผลความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากการประชุมสมัชชาสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ สมัยที่ ๒ จัดขึ้นโดย UNEP เพื่อเป็นเวทีหารือด้านนโยบายและแนวทางการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมระดับโลก ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ตามนัยมาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับรัฐบาลไทย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และกฎหมาย

การประชุมสมัชชาสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ สมัยที่ ๒ มีสาระสำคัญเพื่อหารือและรับรองข้อมติ (resolution) ผลลัพธ์ของการประชุม และหารือระดับนโยบายในช่วงการประชุมระดับสูง (High-level segment) ประกอบด้วย ๒ หัวข้อ ได้แก่ (๑) การนำมิติสิ่งแวดล้อมของวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ.๒๐๓๐ ลงสู่การปฏิบัติ (Delivering on the environmental dimension of the 2030 Agenda for Sustainable Development) และ (๒) สิ่งแวดล้อมดี-สุขภาพดี (Healthy environment – Healthy people) รวมถึงการหารือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนกิจกรรมคู่ขนานและนิทรรศการต่างๆ มีสาระสำคัญของผลการประชุมฯ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ดังนี้

๔.๑ การประชุม...

๔.๑ การประชุมเต็มคณะ (Plenary) ของ Committee of the Whole เมื่อวันที่ ๒๓-๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เป็นการประชุมระดับเจ้าหน้าที่เพื่อหารือและรับทราบเกี่ยวกับนโยบายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ประเด็นด้านการบริหาร รายงานผลการดำเนินงานตามแผนงานปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๔-๒๐๑๕) และผลการดำเนินงานตามข้อมติ UNEA1

๔.๒ การประชุมระดับสูง (High-level segment) เมื่อวันที่ ๒๖-๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ โดยมีประธานาธิบดีสาธารณรัฐเคนยา Mr. Uhuru Kenyatta เข้าร่วมพิธีเปิดร่วมกับผู้แทนระดับรัฐมนตรีจาก ๑๒๑ ประเทศ ประกอบด้วยการประชุมใน ๒ หัวข้อ ได้แก่

๔.๒.๑ การนำมิติสิ่งแวดล้อมของวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ไปสู่การปฏิบัติ และบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เน้นถึงความเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และการวางนโยบาย โดยมี UNEA ทำหน้าที่เป็นเวทีกลางรวมภาคส่วนต่างๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา และเน้นย้ำให้ทุกประเทศควรเริ่มลงมือแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการปรับปรุงการวางแผนเมืองอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงด้านกฎหมาย การออกแบบ และการจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอ

๔.๒.๒ สิ่งแวดล้อมดี-สุขภาพดี เป็นความร่วมมือระหว่าง UNEP องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) และอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biodiversity: CBD) เน้นความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ อาทิ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมก่อให้เกิดความเสี่ยงปัญหาด้านสุขภาพสูงขึ้น ความสำคัญของข้อตกลงปารีสซึ่งเป็นข้อตกลงที่มีการคำนึงถึงการดำเนินงานหลายด้าน อาทิ ภูมิอากาศ สิทธิมนุษยชน เศรษฐกิจ และหลักธรรมาภิบาล ความสำคัญของการป้องกันโรคที่เกิดจากมลพิษทางอากาศด้วยการปรับปรุงด้านพลังงานและการขนส่ง การเพิ่มการเข้าถึงข้อมูลทางอุตุนิยมวิทยาของประเทศกำลังพัฒนาเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการพัฒนาเมืองแบบสุขภาพดีและยั่งยืน (healthy and sustainable city) เช่น การลดการใช้สารพิษที่เป็นสาเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดเศษอาหารและการส่งเสริมโภชนาการที่มีประโยชน์

๔.๓ ผลลัพธ์การประชุม ประกอบด้วย

๔.๓.๑ ที่ประชุมรับรองข้อมติจำนวน ๒๕ ข้อมติ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ ประกอบด้วย ประเด็นด้านระเบียบปฏิบัติ ๑ ข้อมติ และประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม ๒๔ ข้อมติ ซึ่งมีประเด็นที่กำลังได้รับความสนใจ เช่น การจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ความขัดแย้ง ทุนธรรมชาติ (Natural Capital) สารเคมีและของเสีย ทรายและพายุฝุ่น และข้อตกลงปารีสว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น ประเด็นเกี่ยวข้องกับ SDGs เช่น การนำวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ไปสู่การปฏิบัติ ทะเลและมหาสมุทร การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน และการป้องกัน ลดการเกิด และนำขยะอาหารมาใช้ซ้ำ เป็นต้น นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ระยะกลาง

ค.ศ. ๒๐๑๘-๒๐๑๙ และแผนงานและงบประมาณปี ค.ศ.๒๐๑๘-๒๐๑๙ ของ UNEP เน้นถึงการดำเนินงานด้านการดูแลรักษาระบบนิเวศ การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม (Environmental Governance) อย่างไรก็ตาม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนำร่างปฏิญญาระดับรัฐมนตรีของการประชุมสมัชชาสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ สมัยที่ ๒ ซึ่งจะเป็นผลลัพธ์ของการประชุมในช่วงการประชุมระดับสูงเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีและผ่านการเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ แต่ที่ประชุม UNEA2 ไม่มีการนำร่างปฏิญญาดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณา เนื่องจากในช่วงปิดการประชุมเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ มีความขัดแย้งจากการที่ที่ประชุมไม่สามารถร่วมกันรับรองอย่างเป็นทางการเป็นฉันทามติในร่างข้อมติเรื่องการวิเคราะห์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ฉนวนกาซา (Field-based environment assessment of the Gaza Strip) และผู้แทนอิสราเอลได้ขอให้ที่ประชุมออกเสียง (call for vote) โดยที่ประชุมมีข้อสงสัยในระเบียบขั้นตอนการประชุม (Rule of Procedure) ของจำนวนผู้แทนและการนับเสียง ซึ่งฝ่ายเลขานุการของ UNEP ใช้เวลาหารือ แต่ในที่สุดที่ประชุมไม่สามารถรับรองร่างข้อมติดังกล่าวได้เนื่องจากจำนวนผู้แทนไม่ครบองค์ประชุม ทำให้การประชุมใช้เวลาว่างเลยไปมากและได้ปิดการประชุมในเวลาประมาณ ๐๔.๐๐ น. ของวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๙ จึงไม่มีการนำร่างปฏิญญาดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณา ทำให้ผลลัพธ์ของการประชุมมีเพียงการรับรองข้อมติ ๒๕ ข้อเท่านั้น และไม่มีการรับรองปฏิญญาในการประชุมระดับสูง ซึ่งไม่เกิดผลเสียต่อการดำเนินงานของประเทศไทยแต่อย่างใด ทั้งนี้ UNEP จะมีการหารือถึงรูปแบบของผลลัพธ์การประชุมสำหรับการประชุม UNEA สมัยที่ ๓ ต่อไป

๔.๓.๒ การปรับเปลี่ยนรอบการประชุม UNEA จากเดิมจัดขึ้นทุกปีคู่เป็นปีคี่เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการจัดการงบประมาณของสหประชาชาติ และได้กำหนดการจัดการประชุม UNEA สมัยที่ ๓ ในระหว่างวันที่ ๔-๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ (ค.ศ. ๒๐๑๗) ณ สำนักงานโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ กรุงไนโรบี สาธารณรัฐเคนยา

ทั้งนี้ UNEA เป็นเวทีการหารือด้านนโยบายสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญระดับโลกและถือเป็นเวทีที่เชื่อมโยงระหว่าง UNEP ที่มีอำนาจหน้าที่ในการวางแผนนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมโดยใช้พื้นฐานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์กับประเทศสมาชิกเพื่อให้นำนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมเข้าไปในแผนพัฒนาประเทศและการประชุมดังกล่าวเน้นแนวทางการนำมิติสิ่งแวดล้อมของวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ไปสู่การปฏิบัติ โดยอาศัยการบูรณาการร่วมกันในทุกมิติ ความร่วมมือระหว่างประเทศ และการส่งเสริมให้เกิดหุ้นส่วนใหม่ๆ และความเชื่อมโยงด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ นอกจากนี้ UNEP ได้ทำการศึกษาถึงแนวทางการปฏิบัติที่ดีของประเทศต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนและได้ระบุว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เป็นแนวทางหนึ่งที่เป็นตัวอย่างสำหรับประเทศต่างๆ ในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงทั้งในมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงเป็นการแก้ไขปัญหาคความยากจนของประชากร ทำให้เห็นได้ว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินงานที่เป็นสากลและได้รับการยอมรับ นอกจากนี้ ที่ประชุมได้รับรองข้อมติ จำนวน ๒๕ ข้อมติ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระดับโลก ประกอบด้วยประเด็นสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนในการลงมือแก้ไขปัญหาร่วมกันเพื่อสนับสนุนประเทศให้สามารถดำเนินงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและบรรลุตาม SDGs ร่วมกัน ดังนั้น การขับเคลื่อนระดับประเทศให้เกิดการปฏิบัติและดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมตามข้อมติของ UNEA2 ซึ่งเป็นแนวทางการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องและสนับสนุนการดำเนินงานการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นความร่วมมือกับประชาคมโลก จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ประเทศไทยมีกลไกการดำเนินงานที่ชัดเจนในเรื่องของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีคณะกรรมการ
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีผู้แทนจากกระทรวงต่างๆ ร่วมเป็นคณะกรรมการ
โดยในส่วนของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จึงเห็นควรเสนอเรื่อง
ผลการประชุมสมัชชาสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ สมัยที่ ๒ ให้คณะรัฐมนตรีทราบและกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะได้ประสานหน่วยงานในการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายในประเทศ
ตามข้อมติของการประชุมดังกล่าวให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของประชาคมโลกต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบผล
การประชุมสมัชชาสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ สมัยที่ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๗๘ ๘๖๒๗ โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๑๙๒